

Projektnamn:	Vi Växer Tillsammans
Projektägare:	REGION VÄSTERBOTTEN
RUS prioriterad område:	6.Västerbotten - en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning
Berörda län/Kommun:	Norsjö, Skellefteå, Vilhelmina och Arjeplogs kommun
Sökt belopp:	1 500 000 kr
Sökt projektkostnad:	7 113 260 kr
Projektperiod:	2025-01-02 - 2026-06-30

Det föreslagna projektet syftar till att stötta unga individer i åldern 16-29 år som står långt från arbetsmarknaden i Västerbotten och Norrbotten. Genom "SIKT-modellen" får deltagarna skräddarsydda insatser, inklusive behovsanalyser, rutinstärkande aktiviteter, samt arbetsförberedande insatser som praktik och utbildning. Målet är att bryta ungas passiva utanförskap och leda dem mot arbete eller studier. Projektet bidrar till minskad social ojämlikhet, ekonomisk tillväxt genom ökad sysselsättning, och främjar hållbar samhällsutveckling genom jämställdhetsarbete och den gröna omställningen. Samverkan sker med kommuner, Samordningsförbund, och arbetsmarknadsaktörer.

Förslag till beslut

BIFALL:

REGION VÄSTERBOTTEN beviljas **1 500 000** kr, dock högst **21,09** % av godkända kostnader uppgående till 7 113 260 kr för projektet *Vi Växer Tillsammans* för projektperioden 2025-01-02 - 2026-06-30. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i mycket hög grad till prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region och Positiva hållbarhetseffekter. Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6.Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region					X
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt					
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					X

Sammanfattande bedömning

Ansökan är ett socialfondsprojekt där man söker majoriteten av pengarna från Esf rådet. Denna ansökan har varit inne tre gånger tidigare men då med namnet KUB (kompetensförsörjning unga bidrar) men har då fallit bort i prioriteringen antingen för 1:1 medel eller i ett senare skede när Sfp sammanträtt.

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning

Projektansökan har (efter kompletteringar) beskrivit en godkänd projektlogik där man på ett relativt konkret sätt visar vilka problem som ska lösas, vad man vill uppnå samt genom vilka aktiviteter som detta ska uppnås. Förtydliganden har skett rörande vilken målgrupp man vänder sig emot då detta stundtals upplevts som lite diffust.

I ansökan (och kompletteringar) beskriver sökande på ett bra sätt hur man har för avsikt att jobba med hållbarhet. Styrkan i ansökan ligger i den sociala hållbarheten där man avser att jobba med ungdomar i åldern 16-29 år för att stötta dessa att närma sig arbetsmarknaden. Ett sådant steg för en individ kan få väldigt positiva effekter på såväl den enskilda personen men också familj och samhälle i stort. Man beskriver också från sökande på ett godkänt sätt hur man tagit hänsyn till klimat/miljö mässiga aspekter när ansökan har tagits fram. Ansökan bedöms också beakta en ekonomisk hållbarhet där man säkerställer en god ekonomisk hushållning med goda resultat utifrån tillgängliga resurser. Med utgångspunkt i aktivitetsplanen är bedömningen att kostnaderna är logiska och rimliga i ansökan.

Projektet är avgränsad från sökandes ordinarie verksamhet i fråga om aktivitet, tid och resurser.

Utifrån prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region är bedömningen att ansökan i mycket hög grad lever upp till detta. Förankringen i arbetet runt ansökan är god där man har med fyra st kommuner (tre av dessa är från Västerbotten) men också ett samordningsförbund som säkerställer en större regional ansats i ansökan. Att det är kommunerna som tagit upp utmaningen som man vill lösa i projektet gör att förankringen stärks ytterligare. Ett ytterligare plus hade varit om fler kommuner i Västerbotten valt att delta men sökande beskriver på ett bra sätt hur man avser att sprida resultatet efter avslutat projekt. Utöver detta så bedöms den regionala medfinansieringen vara i balans med det regionala mervärdet. Ett frågetecken finns för vad de är som är unikt i projektet och som inte har testats tidigare med denna målgrupp? Att jobba med struktur, rutiner och andra arbetsförberedande insatser innan ev praktik är något som många aktörer har testat och som redan genomförs idag på många ställen, så också i Västerbotten.

Ansökan bedöms också i mycket hög grad leva upp till de krav som ställs för prioritetshöjande aspekten Positiva hållbarhetseffekter. Syftet viktat mot den sociala hållbarheten och jobbar för ett jämlikt/jämställt samhälle. Syftet kopplar på ett tydligt sätt mot såväl RUS som Agenda 2030 målen.

Sammanfattningsvis en ansökan som föreslås bifall

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Ansvarig strateg:

Projekt-PM

ÄrendelD
20369463

Diarie-nr
REGAC 307-2024

Sammanfattning

Det föreslagna projektet syftar till att stötta unga individer i åldern 16-29 år som står långt från arbetsmarknaden i Västerbotten och Norrbotten. Genom "SIKT-modellen" får deltagarna skraddarsyddas insatser, inklusive behovsanalyser, rutinstärkande aktiviteter, samt arbetsförberedande insatser som praktik och utbildning. Målet är att bryta ungas passiva utanförskap och leda dem mot arbete eller studier. Projektet bidrar till minskad social ojämlikhet, ekonomisk tillväxt genom ökad sysselsättning, och främjar hållbar samhällsutveckling genom jämställdhetsarbete och den gröna omställningen. Samverkan sker med kommuner, Samordningsförbund, och arbetsmarknadsaktörer.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Projektets mål är att adressera ett kritiskt problem i de aktuella kommunerna, där många unga kvinnor och män står utanför arbetsmarknaden trots ett stort behov av arbetskraft. Trots den växande efterfrågan, särskilt kopplad till den gröna omställningen och den offentliga sektorns expansion, är de insatser som idag erbjuds otillräckliga för att stödja dessa unga människor att komma in i arbetslivet.

Den demografiska utvecklingen i Övre Norrland och regionens ökade arbetskraftsbehov skapar en stor potential, men den lokala arbetskraftsreserven står ofta långt ifrån arbetsmarknaden. För att främja en långsiktig och hållbar tillväxt är det avgörande att utveckla och implementera nya och förbättrade insatser som stärker unga i utanförskap. Särskilt viktiga är dessa insatser för unga kvinnor, som i många kommuner minskar i antal, vilket försvårar skapandet av en jämställd arbetsmarknad och socialt hållbara samhällen.

Utanförskap hos unga tenderar att leda till passivitet och en inlåsnings effekt, vilket gör det ännu svårare för dem att ta sig in på arbetsmarknaden. De flesta kommuner i regionen saknar dessutom kapacitet för att genomföra riktade insatser på egen hand. Detta projekt fokuserar därför på de unga som hamnat mellan stolarna mellan arbetsmarknadsinstanser och skola, en grupp som tidigare inte fått tillräcklig uppmärksamhet.

Projektet, som genomförs i samarbete med Samordningsförbundet, syftar till att skapa ett starkt och kostnadseffektivt samarbete mellan olika aktörer. Detta inkluderar också insatser för att hantera psykisk ohälsa bland unga. Med hjälp av verktyg som Bip/Skapa kan vi följa deltagarnas utveckling och skraddarsyda insatser för att möta deras individuella behov.

Erfarenheter från tidigare projekt, såsom SIKT, har visat på behovet av att utveckla metoder som appellerar till unga, stärka samverkan på både operativ och strategisk nivå, samt involvera civilsamhället och vuxenutbildningen. Dessa insatser måste vara hållbara och långsiktiga för att säkerställa varaktig påverkan.

Projektet är en central del av Region Västerbottens utvecklingsstrategi, särskilt i linje med prioritering 6 och delprioritering 6.2, som fokuserar på likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv genom utbildning. Dessutom bidrar projektet till att uppnå flera av FN globala mål för hållbar utveckling, inklusive mål 5 (jämslaldhet), 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 10 (minskad ojämlikhet) och 16 (fredliga och inkluderande samhällen)

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

På kort sikt förväntar vi oss att de planerade aktiviteterna ska ge målgruppen en tydlig struktur och stöd för att motverka deras utanförskap. Genom att implementera den prövade "SIKT-modellen" kommer projektet att kunna fånga upp unga i ett tidigt skede och erbjuda ett skräddarsytt stöd som baseras på varje deltagares individuella behov.

Steg för steg:

Behovsanalys: Vid inskrivningen genomförs en omfattande behovsanalys som kartlägger varje individs förutsättningar, hinder och styrkor. Detta skapar en grund för att utforma de mest effektiva insatserna för varje deltagare.

Rutinstärkande aktiviteter: I denna fas fokuserar vi på att bygga upp deltagarnas självförtroende och struktur i vardagen. Detta kan inkludera att etablera dagliga rutiner, skapa en känsla av ansvar och introducera dem för arbets- och studierelaterade kontexter. Målet är att bryta passivitet och ge deltagarna verktyg för att ta steg mot en mer aktiv livsstil.

Arbetsförberedande insatser: När deltagarna har stärkt sin förmåga att hantera rutiner och blivit mer självständiga, introduceras arbetsförberedande aktiviteter. Dessa inkluderar studiebesök, föreläsningar och information om den lokala arbetsmarknaden, med särskilt fokus på jämslaldhet och hållbarhet. Denna del syftar till att ge deltagarna kunskap och inspiration om möjliga karriärvägar och arbetsmöjligheter i deras närområde.

Jobbspår: För de deltagare som är redo erbjuder vi en kortare utbildning i form av "jobbspår". Detta är en blandning av teori och praktik som pågår under 10-20 veckor, där de får konkret erfarenhet av arbetslivet. Praktikplatser skapas i samverkan med lokala arbetsgivare och kombineras med teoretiska moment för att ge en helhetsförståelse av arbetslivets krav och möjligheter.

Förväntade resultat på kort sikt:

Deltagare som står närmare arbetsmarknaden förväntas efter genomförd jobbspår-utbildning gå vidare till antingen arbete eller studier.

För deltagare som står längre ifrån arbetsmarknaden är målet att de efter insatsen har stärkt sin självkänsla och inskrivs på Arbetsförmedlingen, vilket i sig är en viktig framgång. Detta indikerar att de har tagit det första viktiga steget mot aktivt deltagande i arbetsmarknadsåtgärder.

Genom dessa insatser räknar vi med att deltagarna ska känna sig mer delaktiga och engagerade, samtidigt som deras kunskap om arbetsmarknaden och deras egna möjligheter ökar.

Projektet förväntas således inte bara motverka passivitet och utanförskap på kort sikt, utan också lägga grunden för att deltagarna på längre sikt ska kunna få en varaktig anknytning till arbetsmarknaden eller fortsätta sina studier.

På lång sikt förväntas projektet bidra till betydande effekter både för målgruppen och för samhället i stort. De huvudsakliga långsiktiga effekterna inkluderar:

Minskade sociala och ekonomiska klyftor: Genom att integrera fler unga i arbetslivet eller utbildning kommer projektet att bidra till minskade klyftor mellan de som befinner sig i sysselsättning och de som står utanför. Genom att ge unga i utanförskap verktyg att delta i samhället kan projektet minska ojämlikheten och öka den sociala sammanhållningen.

Ökade skatteintäkter och stärkt välfärd: När fler unga kommer i arbete eller studier ökar deras bidrag till kommunernas skattebas, vilket ger ökade intäkter för att finansiera välfärden. Detta gynnar inte bara de individer som direkt deltar i projektet, utan hela samhället genom förbättrad service och tillgång till offentliga tjänster.

Långsiktig kompetensförsörjning: Genom att rusta unga för arbetsmarknaden adresserar projektet det långsiktiga behovet av arbetskraft, särskilt inom sektorer som står inför stora rekryteringsbehov, som den gröna omställningen och den offentliga sektorn. Detta skapar en hållbar arbetskraftsreserv som kan möta regionens framtida utmaningar och bidra till att minska bristen på kvalificerad arbetskraft.

Regional tillväxt: När unga kommer i arbete eller utbildning, ökar deras ekonomiska aktivitet. Detta leder till ökad konsumtion, investeringar och innovation på lokal och regional nivå, vilket stärker den ekonomiska utvecklingen och gör regionen mer attraktiv för företag och invånare. Den förbättrade arbetskraftsreserven kan också locka till sig nya investeringar och företagsetableringar.

Hållbar samhällsutveckling och minskat utanförskap: Genom att fokusera på att bryta utanförskap och främja jämställdhet och hållbarhet, bidrar projektet till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Färre individer i utanförskap innebär färre sociala kostnader, såsom sjukskrivningar och behov av socialt stöd, och minskar de negativa konsekvenserna av långvarig arbetslöshet, såsom psykisk ohälsa.

Förbättrad jämställdhet: Genom att specifikt rikta insatser mot unga kvinnor, som ofta är underrepresenterade i arbetsmarknadsprogram, skapar projektet en mer jämställd arbetsmarknad och bidrar till att stärka kvinnors ekonomiska självständighet. Detta har långsiktiga positiva effekter på jämställdheten i regionen och samhället i stort.

Sammanfattningsvis bidrar projektet inte bara till att bryta individers utanförskap på kort sikt, utan lägger också grunden för en mer hållbar och inkluderande regional utveckling. På lång sikt ser vi att detta projekt kommer att vara en viktig del av arbetet med att skapa ett mer jämlikt, välmående och ekonomiskt livskraftigt samhälle.

Målgrupp

Målgruppen för projektet består av unga individer i åldrarna 16-29 år som står långt ifrån arbetsmarknaden. En betydande del av dessa unga har inte fullföljt gymnasiet och saknar i många fall både arbetslivserfarenhet och stöd för att närma sig arbetslivet. Deras situation präglas ofta av passivitet och utanförskap, där möjligheterna att förändra sin livssituation

är mycket begränsade. Tid är en avgörande faktor för att förhindra att detta utanförskap blir permanent, vilket gör tidiga och effektiva insatser särskilt viktiga.

En insiktsfull observation är att många unga har visat intresse för deltagande i aktiviteter som anpassats efter deras intressen, vilket framgick vid genomförda workshops om gaming i de medverkande kommunerna. Detta pekar på att målgruppen är villig att engagera sig när aktiviteterna utformas efter deras behov. Samtidigt är det viktigt att påpeka att de flesta av dessa unga inte är registrerade hos Arbetsförmedlingen och därmed missar de traditionella stöden. Detta innebär att uppsökande verksamhet kan vara avgörande för att nå dem.

Målgruppen är utsatt för särskilda risker i tider av ekonomisk osäkerhet, som till exempel lågkonjunkturer, då ungdomar i utanförskap tenderar att öka enligt MUCF rapport från 2020. I praktiken innebär detta att många unga inte arbetar eller studerar och inte har några inkomster över basbeloppet (52 500 kr år 2023) eller erhållit studiemedel eller annan utbildning under ett helt kalenderår.

En viktig del i att nå målgruppen är att identifiera dem som hamnat mellan olika myndigheter och system. Mörkertalet är stort, och många unga bor hemma eller har av andra skäl inte anslutit sig till några myndigheter, vilket gör det svårt att få en fullständig bild av målgruppen. Detta ställer krav på samarbete mellan kommunala enheter och myndigheter för att identifiera och stödja dessa individer.

I Skellefteå ser vi exempelvis att målgruppen är förhållandevis stor. Enligt den statistik som finns har Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) 149 ungdomar, varav 69 är kvinnor. MISAM, som riktar sig till unga i utanförskap, har 83 inskrivna, varav 39 kvinnor, och Arbetsförmedlingen har 322 unga, där 128 är kvinnor. Trots dessa siffror saknas en fullständig bild av gruppen, eftersom många unga befinner sig i det så kallade mörkertalet. Kötiden till MISAM är i nuläget cirka 4 månader, och den genomsnittliga tiden för genomströmning är 21 månader en tidsperiod som projektet syftar till att förkorta.

För att nå och aktivera dessa unga individer behövs riktade insatser som adresserar deras specifika behov. Det handlar om att bryta passivitet genom dagliga insatser och skapa strukturer för tillit, rutiner och kunskap om arbetslivet. När dessa grundläggande faktorer är på plats kan mer aktiva insatser riktade mot studier, praktik och arbete sättas in. Genom att rikta insatserna mot både kvinnor och män och utforma aktiviteter utifrån deras individuella intressen och förutsättningar, kan projektet bidra till att skapa en hållbar och långsiktig lösning för unga i utanförskap.

Projektets hållbarhetsaspekter

Hållbarhetsaspekterna är integrerade i projektet på flera nivåer och är avgörande för den långsiktiga effekten och det operativa genomförandet.

Ekonomisk hållbarhet:

Projektet bidrar till ekonomisk hållbarhet genom att investera i framtida arbetskraft och minska kostnaderna för samhället som uppstår vid långvarigt utanförskap. Genom att rusta unga för arbetsmarknaden skapas långsiktighet som gynnar både individen och samhället:

Ökad sysselsättning: Genom att inkludera unga i arbetslivet eller i utbildning, minskar både bidrag och socialt stöd, vilket minskar den ekonomiska belastningen på kommunerna.

Skatteintäkter och lokal tillväxt: Fler individer i arbete innebär ökad skatteintäkt, som stärker välfärden och möjliggör investeringar i samhället. Detta skapar en positiv spiral där resurser kan omfördelas till viktiga samhällsfunktioner.

Effektiv resursanvändning: Genom samverkan mellan kommuner och aktörer säkerställs att resurser används kostnadseffektivt och att insatserna anpassas efter deltagares behov, vilket maximerar utfallet och minimerar slöseri.

Social hållbarhet:

Social hållbarhet är en central del av projektet och syftar till att skapa ett mer jämlikt och inkluderande samhälle. Det uppnås genom att aktivt arbeta för att bryta utanförskap och främja jämställdhet samt inkludering av unga som står långt ifrån arbetsmarknaden:

Jämställdhet och inkludering: Projektet arbetar aktivt för att inkludera unga kvinnor. Målet är att skapa likvärdiga möjligheter för både kvinnor och män att delta i arbetslivet.

Minskad ojämlikhet: Genom att fokusera på unga som står längst från arbetsmarknaden, och som har upplevt misslyckanden i skola eller arbete, bidrar projektet till att minska ojämlikheten i samhället. Särskilt viktigt är insatserna för att stötta dem med svagare socioekonomisk bakgrund och psykisk ohälsa.

Fredliga och inkluderande samhällen: Projektet bidrar till att stärka den sociala sammanhållningen genom att ge unga möjlighet att aktivt delta i samhället. Genom att motverka utanförskap och öka delaktigheten kan sociala spänningar och marginalisering minskas, vilket leder till mer inkluderande samhällen.

Ekologisk hållbarhet:

Även om projektet primärt fokuserar på sociala och ekonomiska hållbarhetsmål, är ekologisk hållbarhet viktigt, särskilt i förhållande till den gröna omställningen och arbetsmarknadens förändrade behov:

Utbildning och medvetenhet: Deltagarna kommer att få kunskap om hållbarhet och miljömedvetna arbetsmetoder genom insatser som informerar om hur de kan bidra till en hållbar framtid, både i sitt framtida arbetsliv och som medborgare.

Stöd till den gröna omställningen: Projektet tar hänsyn till de ökade arbetskraftsbehoven som uppstår i samband med den gröna omställningen och riktar sig till att förbereda unga för dessa nya arbetsområden. Detta kan handla om allt från förnybar energi till hållbara byggheter och andra sektorer kopplade till klimat- och miljöarbete.

Globalt och regionalt ramverk för hållbar utveckling:

Projektet har en stark förankring i både de globala målen för hållbar utveckling (Agenda 2030) och de regionala utvecklingsstrategierna från Region Västerbotten och Region Norrbotten. De specifika målen som projektet arbetar mot inkluderar:

Mål 5: Jämställdhet: Med fokus på att eliminera diskriminering av kvinnor och främja deras fulla och effektiva deltagande i arbetslivet, särskilt genom utbildning och arbetsförberedande insatser.

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt: Projektet främjar hållbar ekonomisk tillväxt genom att säkerställa anständiga arbetsvillkor och inkluderande arbetsmarknader för unga.

Mål 10: Minskad ojämlikhet: Projektet fokuserar på att öka den sociala, ekonomiska och politiska inkluderingen av unga människor, särskilt de som befinner sig i socialt och ekonomiskt utanförskap.

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen: Genom att främja social inkludering och minska ojämlikhet, bidrar projektet till mer fredliga och rättvisa samhällen.

Kostnadsbudget

Kostnadslag	Totalt
Personal	6 481 160
Summa kostnader	6 481 160
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	6 481 160
Bidrag annat än pengar	
Offentligt bidrag i annat än pengar	632 100
Summa bidrag i annat än pengar	632 100
Summa totala kostnader	7 113 260

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Deltagarersättning-försörjningsstöd via kommuner	632 100
Total offentligt bidrag annat än pengar	632 100
Svenska ESF-rådet	3 841 160
Samordningsförbundet Lycksele 2220001784	200 000
Vilhelmina kommun	110 000
Arjeplogs kommun	110 000
Norsjö kommun	110 000
Skellefteå kommun	55 000
Region Norrbotten	500 000
Total offentlig kontantfinansiering	4 926 160
Total offentlig finansiering	5 558 260
Total privat bidrag annat än pengar	0
UrKraft	55 000
Total privat kontantfinansiering	55 000
Total privat finansiering	55 000

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	1 500 000